

PERSBERICHT

Brussel, 11 juni 2026

In de strijd tegen ebola zet Dierenartsen Zonder Grenzen België haar communautair epidemiologisch surveillancesysteem op basis van de One Health-aanpak in om de bevolking te beschermen

Sinds 2022 zetten Dierenartsen Zonder Grenzen België (DZG-B) en Dokters van de Wereld een communautair epidemiologisch surveillancesysteem in in het oosten van de Democratische Republiek Congo, rond het Nationaal Park Kahuzi-Biega, een hotspot voor het ontstaan van pandemieën. Hoewel de ebola-uitbraak pas recent werd uitgeroepen, waren we al voorbereid. Ons systeem, gebaseerd op de One Health-aanpak, is permanent operationeel en speelt vandaag een essentiële rol in de bestrijding van de ebola-uitbraak.

Een geïntegreerd, gemeenschapsgericht surveillancesysteem op basis van de One Health-aanpak om zoönosen te bestrijden

De Congolese bevolking wordt de laatste jaren steeds vaker geconfronteerd met epidemieën zoals mpox, Rift Valley-koorts en brucellose. Al deze ziekten hebben één belangrijk kenmerk gemeen: het zijn zoönosen, ziekten die van dieren op mensen kunnen worden overgedragen. Vandaag is ongeveer 60% van alle infectieziekten bij mensen van zoönotische oorsprong, een fenomeen dat wordt versterkt door de achteruitgang van ecosystemen en milieuvervuiling.

Omdat deze ziekten zich bevinden op het raakvlak van menselijke, dierlijke en milieugezondheid, vereisen ze een geïntegreerde aanpak. Dat is precies waar de One Health-aanpak voor staat, een benadering die Dierenartsen Zonder Grenzen België al meerdere jaren toepast. Deze aanpak, die sinds het begin van de jaren 2000 wordt gepromoot door de Wereldgezondheidsorganisatie, erkent de onderlinge afhankelijkheid van menselijke, dierlijke en milieugezondheid en geldt vandaag als een van de meest doeltreffende strategieën om zoönosen te voorkomen.

Geïntegreerde surveillance op gemeenschapsniveau vormt een van de pijlers van de One Health-aanpak. Terwijl Dokters van de Wereld zich richt op menselijke gezondheid en milieuaspecten, focust Dierenartsen Zonder Grenzen België op diergezondheid. Binnen dit luik zijn zes dierenartsen en meer dan 176 lokale dierenverzorgers actief. Zij zijn afkomstig uit de lokale gemeenschappen en werken dagelijks in vaak zeer afgelegen gebieden. Ze detecteren en melden snel verdachte gezondheidsincidenten, waaronder mogelijke uitbraken.

Hun rol omvat eveneens sensibilisering en gemeenschapsbetrokkenheid in de strijd tegen zoönosen. Ze informeren over gezondheidsrisico's, transmissieroutes en preventieve maatregelen. De lokale dierenverzorgers worden door zowel de autoriteiten als de lokale

bevolking erkend. Dankzij hun sterke lokale verankering worden hun boodschappen beter begrepen en aanvaard, wat de effectiviteit van preventie aanzienlijk verhoogt.

Een doeltreffend en kostenefficiënt systeem in de strijd tegen ebola

Ons surveillancesysteem staat permanent paraat en wordt onmiddellijk geactiveerd bij een gezondheidsalarm. Het werd reeds ingezet tijdens uitbraken van mpox en Rift Valley-koorts in 2024. Vandaag speelt het een centrale rol in de respons op de ebola-uitbraak die het oosten van de Democratische Republiek Congo treft, met name in Ituri en Noord-Kivu. De epidemie heeft inmiddels ook Zuid-Kivu bereikt, meer bepaald de gezondheidszones Miti Murhesa en Katana. Tot op heden werden drie gevallen van ebola bevestigd en werd één overlijden geregistreerd in de gezondheidszone van Miti Murhesa, in het territorium Kabare.

Dierenartsen, lokale dierenverzorgers en One Health-comités voeren preventie- en sensibiliseringsacties uit om de verspreiding van het virus te beperken. Daarbij richten zij zich onder meer op plaatsen waar veel mensen samenkomen, zoals scholen, kerken, markten en veemarkten. De preventiemaatregelen omvatten het ter beschikking stellen van persoonlijke beschermingsmiddelen voor zorgverleners, de installatie van handwaspunten in gezondheidsstructuren en de verspreiding van hydroalcoholische oplossingen. Daarnaast worden veehouders gesensibiliseerd rond hygiëne en het belang van regelmatig handen wassen na elk contact met dieren. Om de risicocommunicatie en de betrokkenheid van de gemeenschappen te versterken, worden kernboodschappen verspreid via lokale radiozenders en ontvingen de lokale dierenverzorgers sensibiliseringsmateriaal.

Hun langdurige aanwezigheid en sterke verankering binnen de gemeenschappen helpen spanningen met interventieteams, teams die soms het doelwit worden zoals recent nog in Ituri, te voorkomen en bevorderen de actieve betrokkenheid van de bevolking.

Dit lokale systeem is niet alleen doeltreffend, maar ook relatief goedkoop. Het vormt een scherp contrast met noodinterventies die pas worden ingezet wanneer een epidemie al volop woedt en die vaak enorme middelen vereisen. Zonder een fundamentele verandering in de manier waarop we gezondheid benaderen, dreigen we gevangen te blijven in een opeenvolging van crisissen waarbij we telkens reageren in plaats van voorkomen.

Info : Contacteer Maite Vera Panchana – Communicatiemedewerker van Dierenartsen Zonder Grenzen – 0492783517 – m.verapanchana@vsf-belgium.org - <https://dierenartsenzondergrenzen.be/>

Over Dierenartsen Zonder Grenzen

Dierenartsen Zonder Grenzen België is een Belgische ngo die al meer dan 40 jaar veehouders en agro-veehouders in Afrika ondersteunt, onder meer in de aanpak van klimaat- en humanitaire crisissen. De organisatie ondersteunt de ontwikkeling van lokale veterinaire netwerken, versterkt ondernemerschapvaardigheden en bevordert duurzame landbouwpraktijken. DZG-B is actief in Niger, Benin, Burkina Faso, Burundi, Democratische Republiek Congo en Oeganda. Met de One Health-aanpak werkt Dierenartsen Zonder Grenzen België aan duurzame verbeteringen voor plattelandsgezinnen door de gezondheid van dieren, mensen en hun leefomgeving met elkaar te verbinden.